

SAVJET

RADIO I TELEVIZIJE CRNE GORE

Ombudsman RTCG

Podgorica, 6. 4. 2022.

JAVNO PREDUZEĆE RTCG



Broj 01-2190
Podgorica, 13. 04. 2022. 20 god.

SAVJETU RADIO I TELEVIZIJE CRNE GORE

Predmet: Zapisnik i mišljenje ombudsmana, na prigovor od 1. 4. 2022. koje je dostavio NVO *Otvorena škola*.

Povod za dostavljanje prigovora je prilog iz emisije *Gledajmo se*, emitovane 29. 3. 2022. godine.

Podnosioci prijave su naveli:

U emisiji 'Gledajmo se', autora Seada Sadikovića, objavljenoj na Prvom kanalu TVCG 29. marta 2022. godine, gospodin Sadiković je intervjuisao gospodina Gorana Goša Darmanovića, a povod za to bio je taj što se Darmanović, prema vlastitom priznanju, javio u ambasadu Ukrajine u Podgorici s namjerom da se prijavi kao dobrovoljac za rat u Ukrajini. On je za sebe rekao da se borio na više ratišta kao dobrovoljac. Kazao je, takođe, da su ga u ambasadi Ukrajine upozorili da je učešće na stranim ratištima kriminalizovano u Crnoj Gori.

Ovim intervjuom prekršeno je više profesionalnih standarda koji su propisani Pravilnikom o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG.

Povrijeđen je princip TAČNOSTI-" Prenesena poruka mora da reflektuje tačne činjenice i ne smije navoditi na pogrešan zaključak." Izborom sagovornika i načinom intervjuisanja, novinar je mogao da navede gledaoce da je učešće na ratištima širom svijeta dozvoljena djelatnost. Novinar je izazvao razumnu sumnju u svoju i objektivnost TVCG u pogledu odnosa prema praksi učešća crnogorskih državljana na stranim ratištima, koja je kriminalizovana još 2015. godine. Novinar ni jednog trenutka ne obavještava gledaoce da je učešće na stranim ratištima

ni jednog trenutka ne obavještava gledaoce da je učešće na stranim ratištima krivično djelo po Krivičnom zakoniku Crne Gore, što se može tumačiti kao njegov negativan stav prema tim zakonskim odredbama. Ukoliko je riječ o novinarovom nepoznavanju tih zakonskih odredbi, onda se suočavamo sa jednostranošću u obradi jedne aktuelne i delikatne teme, kao i kršenjem standarda pravednosti, jer se "uključuju beznačajne činjenice", kakva je nečija želja da ratuje kao dobrovoljac, a "zanemaruju važne", poput one da je takva praksa kriminalizovana u Crnoj Gori. Važna činjenica sa kojom bi gledaoci nacionalne javne televizije trebali da budu upoznati je i ko je čovjek koji za sebe kaže da se kao dobrovoljac borio na više ratišta, pominjući, recimo, Vukovar, ratište na kome su počinjeni ratni zločini. Novinar svome sagovorniku (izvoru) vjeruje na riječ, zanemarujući profesionalnu obavezu da provjeri tačnost njegovih navoda. Postavlja se pitanje što je novinar ovim prilogom htio da poruči gledaocima?

Urednik emisije, Sead Sadiković je odgovorio:

Pretpostavka autora primjedbe da novinar ne zna zakonsku odredbu da je učešće na stranim ratištima krivično djelo obesmišljena je samom primjedbom u kojoj se navodi da je na to „dobrovoljca“ upozorila Ambasada. Malicioznost o neznavenosti novinara razotkrivena je i u samom razgovoru u kome urednik magazina dodatno pita goepodina Darmanovića da li je znao za to krivično djelo. Mislim da je sama ta premisa kao razlog za reagovanje dovoljno obesmišljena sa ove prethodne dvije rečenice.

O „jednostranosti u obradi delikatne teme“ mislim da nema potrebe da dužim obzirom da autor primjedbi nije iznio niti jedan argument za to. A nije ni mogao. Tema je obrađena na način da je urednik emisije dao ozbiljan uvod u njenu delikatnost, naveo ekstreman primjer dobrovoljca spremnog da krši zakon, potom produbio analizu problema razgovorom sa dva suprostavljena pogleda koji dovode do velikih nesuglasica „medju braćom“ u Crnoj Gori, i konačno dao pogled naučnika „sa strane“ na višedecenijske crnogorske sukobe.

Ako sve to nije dovoljno autoru primjedbe pa postavlja pitanje na kraju „što je novinar ovim prilogom htio da poruči gledaocima?“ zaista je teško dati neki ozbiljniji odgovor I ušlo bi se u domen sasvim nove analize, možda I složenije od same teme predmetne emisije koja je željela da upozori javnost na opasnost preliivanja rusko – ukrajinskih sukoba na naše prostore I da je preuprijedi.

ZAKLJUČAK OMBUDSMANA

Emisija "Gledajmo se" je reportažnog tipa, te na specifičan način tretira određene pojave u društvu.

Kada je o navedenom prilogu riječ, sam akter je saopštio da Krivični zakonik Crne Gore ne dozvoljava učešće crnogorskih dobrovoljaca na stranim ratom zahvaćenim područjima, pa se u ovom slučaju ne može govoriti o povredi programskih principa i profesionalnih standarda.

Na kraju, bez obzira na to što u ovom slučaju nije došlo do kršenja Pravilnika o programskim principima i profesionalnim standardima, rad RTCG je podložen sudu javnosti, tako da nema potrebe za polemisanjem sa potpisnicima prigovora.

Predlog Savjetu

Da se prigovor odbije.

Ombudsmanka RTCG

Danijela Popović

